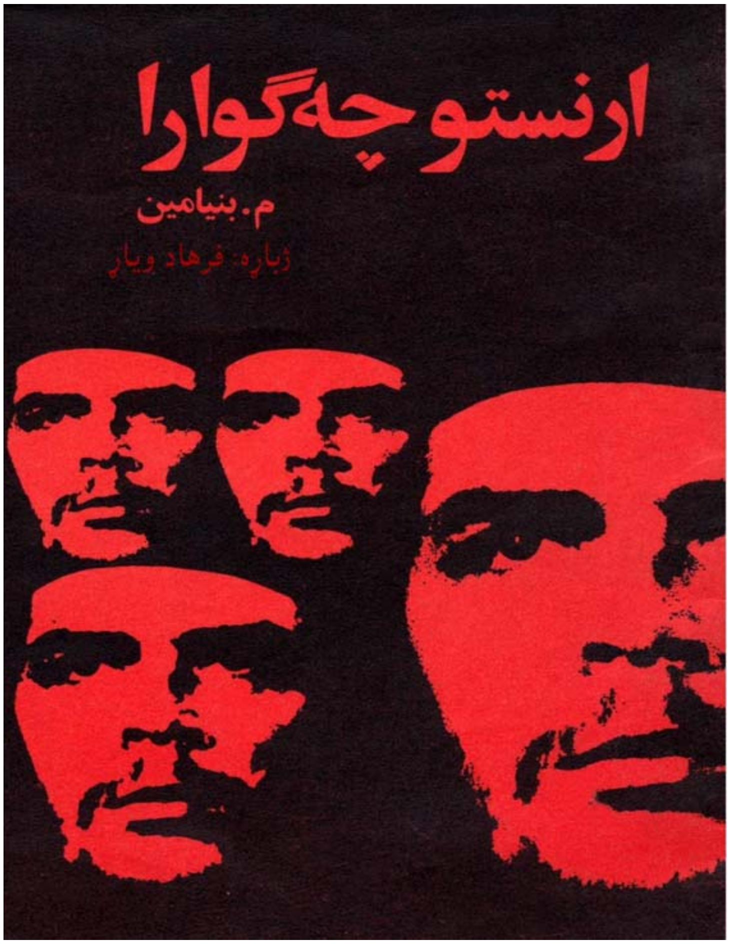
ارنستو چه‌گوارا
م. بنیامین
ژباړه: فرهاد ویاړ

ارنستو چه گوارا
م. بنیامین
ژباړه: فرهاد ویاړ
خپرندویه: سیند
وبلاګ:ketabtoon.blogspot.com

ارنستو چه ګوارا

م. بنیامین

ژباړه: فرهاد ویاړ

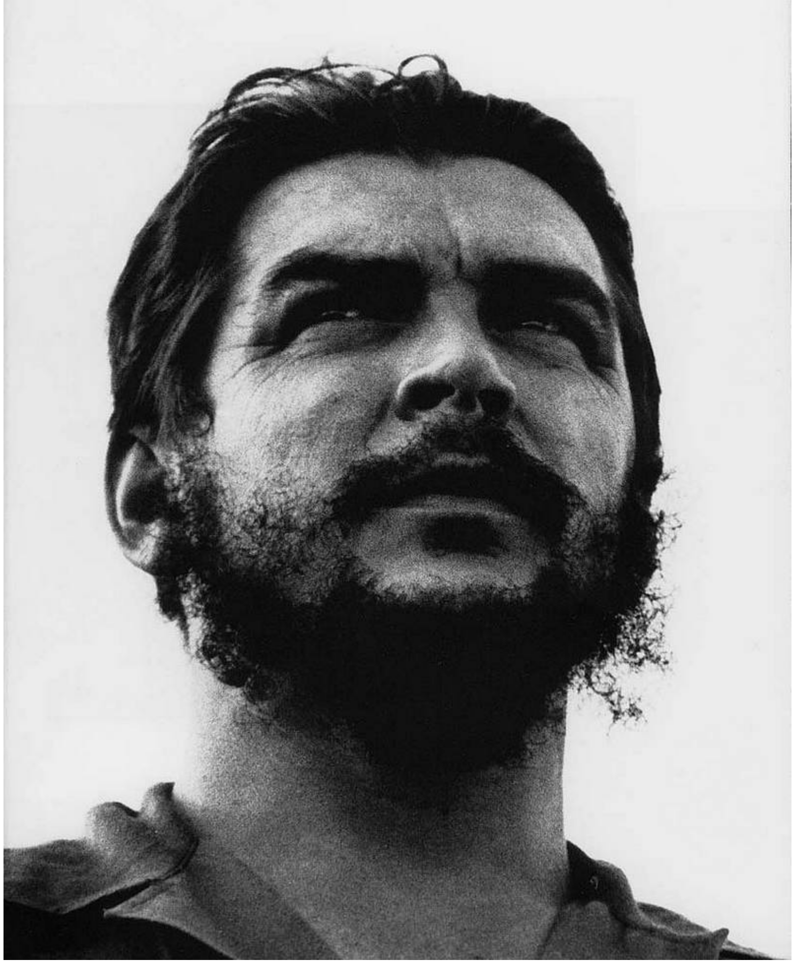

د لاتینې امریکا
ټول ماشومان
ارنستو چه ګوارا
پیژني.

هغه سړی
چې د لاتینې امریکا
ټول ماشومان یې
پیژندل.

خو هغه څوک و؟
څه یې کول؟
او څه یې ویل؟
چې دومره ماشومانو ته
ګران و،
خو مشران یې د وینې تږي وو،
هغه مشران چې د ماشومان بیوزلي
د هغوې د افسانوي ثروت نتیجه وه.

ارنستو چه ګوارا يو ډاکټر وو،
هغه ډاکټر چې خلك ورته ګران ول،
او شپه او ورځ به يې،
بی له پیسو نه
په خپل کلینك کې
د ناروغانو درملنه کوله.
هغه باور درلود
چې له دې لارې خپل هیواد ارجنټاین
او خپلو بیوزلو هیوادوالو ته خدمت کوي،
او هیله من وو چې،
په دې ډول خدمت سره،
کولای شي د ناروغیو جړې وچې کړي،
او نور خپل شاوخوا
هیڅوك ناروغ و نه ویني.
خو، هر څومره چې به یې درملنه کوله،
هر څومره چې به یې ګولۍ او شربت او ستنې ورکولی،
بیا به هره ورځ
ناروغان ډیریدل،
او د مړینې کچه زیاتیدله.

چه ګوارا تل فکر کاوه،
چې داسې لاره پيدا کړي،
داسې يوه لاره چې
ميليونونه ولسي پرګني

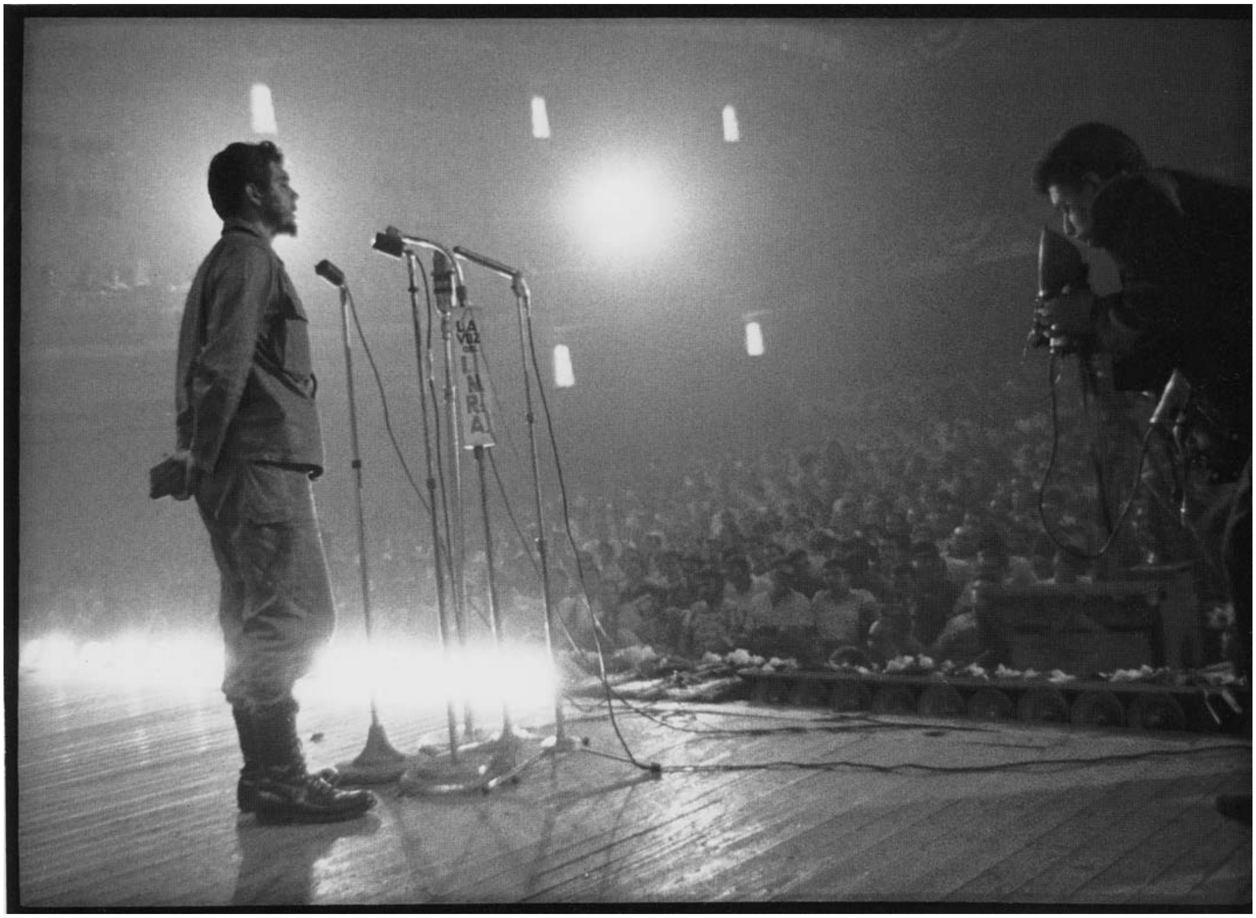

د بيوزلۍ او بدمرغۍ څخه وژغوري.
فکر يې وکړ...هو،و فکر يې وکړ
او بالاخره دې نتيجې ته ورسيد،
چې د خلکو دردونه د درملو سره نه رغول کيږي،
د دې دردونو جرړې په ماشومانو کې نه دي،
په مشرانو کې نه دي،

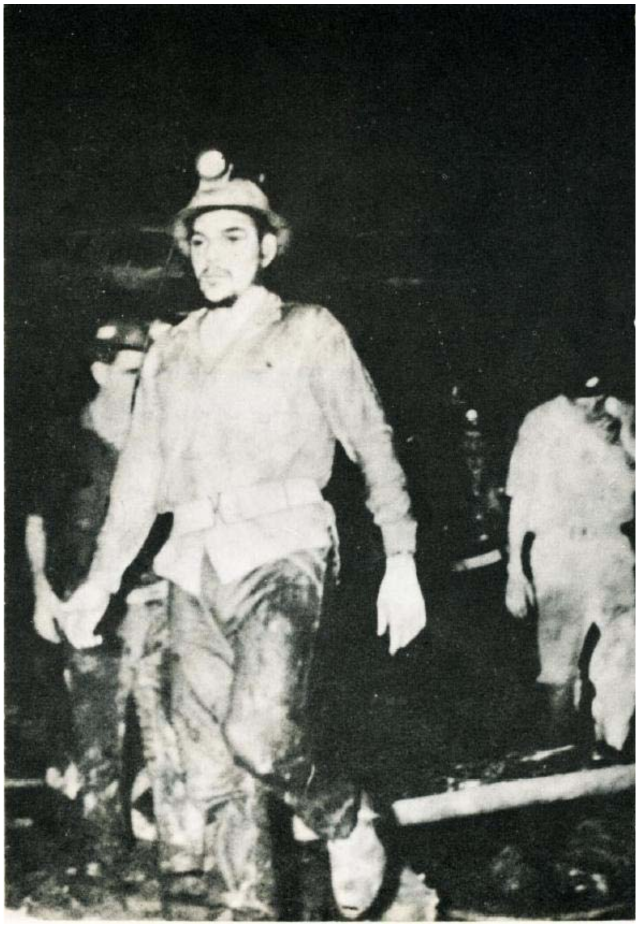

په تیارو سمڅو کې دي،
په هغې سمڅه کې چې هغه
او ملیونونه نور کسان په کې ژوند کوي،
او ستونزې ګالي.
بالاخره کوم درمل،
کوم شربت،
کومه پیچکاري او ستنه،
د ولږې درملنه کولی شي؟
د بدوخواړو درملنه کولی شي؟؟
او نیستي له منځه وړلی شي؟؟؟
بې له شکه چې داسې درمل شته،
خو نه دا مُسکن درمل.
چه ګوارا تل په فکر کې وو:
باید یو ګټور درمل پیدا کړو.
باید یو ګټور درمل پیدا کړو.

دا په کلینیک کې ناست ډاکټر،
بالاخره، د خپلې کوچنۍ کوټې راووت.
د کتابونو یوه غوټه یې غاړې ته واچوله،
چموسې یې په پښو کړې
او د لوي روغتون لاره یې ونیوله،
چې ډیر لوی و،
ډیر نامحدوده و،
داسې روغتون چې دیوال او برید یې نه درلود
او ټوله لاتینه امریکا په کې شامله وه
چه ګوارا، له دې ښاره هغه ښار ته،
له دې کلي هغه کلي ته تللو
د یوه سره یې خبرې کولې
د بل سره یې کیسې کولې
په ساعتونو د سورپوټکو په جونګړو کې کښیناستو،
او د ورانو ماشومانو سره یې
ټوکې ټکالې کولې
بالاخره په همدې سفرونو کې،
دومره یې د ناروغانو نبض ونیو
چې واقعي ناروغي یې پیدا کړه
داسې ناروغي چې درملنه یې هم دومره آسانه نه وه

او ډېر کوښښ او هلوځلو ته يې اړتيا درلوده.
چه ګوارا دې نتيجې ته ورسيد:
چې دا ټولې ناروغۍ له يوې ناروغتيا رامنځته کيږي
هغه ناروغتيا چې د شينې په شان
د هر يوه وينه ځکي،
او په زرګونو نورو ناروغيو يې
اخته کوي.

هغه ناروغي چې نوم يې ″پانګوالي″ ده،
او ميکروب يې هم
پانګوال دی،

نه یو، نه هم دوه
بلکې سلګونه، زرګونه
چې ډیرکی یې د شمالي امریکا میشته ول
هماغه پانګوالان چې
د امریکا امپریالیزم
رهبري کوي
او د خپلو لاسپوڅو په مرسته،

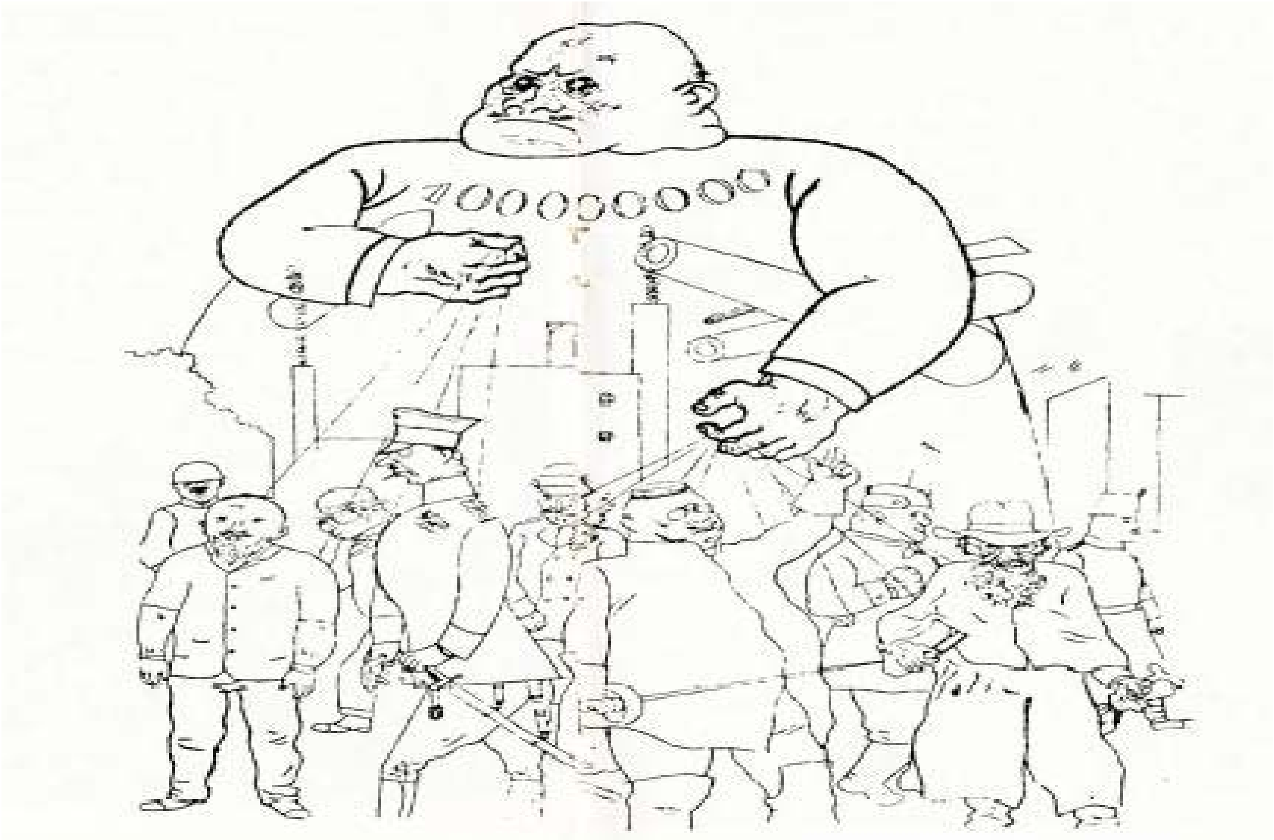

د دې ټاټوبي ټول ثروت لوټي،
په داسې حال کې چې د دې ټاټوبی خلک
په خپله، د شته ګنجونو سره سره
له نیستۍ او بیوزلۍ مړه کیدل

چه ګوارا دې نتيجې ته ورسيد
چې د ناروغۍ له منځه وړلو لپاره
ښايي ميکروب نابود کړو.
د پانګوالۍ له منځه وړلو لپاره
ښايي پانګوال له منځه ويسو
په همدې فکر سره، لاس په کار شو
ناروغۍ يې مونډلې وه: پانګوالي!
ميکروب يې مونډلې و: پانګوال!
خو درمل؟
آيا د شربت سره يې کولاې شول دا ميکروب نابود کړي؟
آيا د پيچکارۍ او ستنې سره يې کولاى شول؟؟
آيا د ګولۍ سره يې کولاې شول؟؟؟
چه ګوارا، شپه او ورځ په همدې فکرونو کې وو
نه، پورتني شيان يو يې هم ګټور نه ول
دلته نوره درملنه په کار نه راځي
دلته ښايي مبارزه وکړو
د دښمن په ضد مبارزه
هغه دښمن چې غل وو
او په زور او چال او دوکې سره يې
د مليونونو وګړو ثروت لوټو،
هغه دښمن چې نه يې په کوچني او نه يې هم په مشر رحم نه کاوه
هره مخالفه نغمه يې د مردکيو سره ځوابوله
او مبارزان يې وژل.
هغه دښمن چې تر ستونې پورې په وسلو سمبال وو

نو، پر دې دښمن د بريا لپاره
بايد وسله واله جګړه پيل شي
او د مردکي ځواب په مردکي ورکړل شي.
همدا وو چې يوځل بيا چه ګوارا حرکت پيل کړه
غوټه يې پر اوږه
چموسې يې په پښو
او ټوپک په لاس.
ښار په ښار،
کلی په کلی،
هيواد په هيواد،
د خپلې عقيدې لپاره يې تبليغ پيل کړ
او خلکو ته يې توضيح ورکوله
چې دښمن ډير زيات بيرحمه دی
دښمن په خبرو نه پوهيږي
بايد د زور ځواب په زور ورکړل شي
او که لاس تر زنې لاندې کښينو
هيڅ هم نشو کولای.

چه ګوارا، نور غښتلی وو:
نه له لارې ډاریده، نه هم له ګړنګونو،
نه له ولړې يې زونګ زونګ کاوه، نه له تندې،
کولای شول، ورځې ورځې، بې له دمې مزل وکړي،
او له غره، ځنګله او سيند څخه تير شي.

کولای شول، اونی اونی، د ډوډۍ په ځای
پوستکي وخوري،
او تنده يوازې د باران په څاڅکيو ماته کړي.
نور، نو ورته
له بريا پرته بل شئي اهميت نه درلود
په هغه دښمن بريا چې نوی يې پيدا کړی وو.
په دې سفرونو کې يې
يوه ورځ د داسې يو بل سړي سره وليدل
چې هغه هم د ديکتاتورانو له منګولو څخه
چې د امريکا نوکران ول، د خپل هيواد د آزادۍ لپاره نقشه ايستله.
د دې سړي نوم فيډل و،
فيډل کاسترو.
کاسترو هم عقيده لرله:
د هغه دښمن په وړاندې چې تر ګوګله پورې په وسلو سمبال دی،
بايد وسله واله جګړه وکړو.
چه ګوارا او کاسترو سره متحد شول،
او ورځ تر بلې
زيات کسان له هغوې سره يوځای کيدل

دوې د اوږدې مودې لپاره مبارزه وکړه
تر دې چې د کوبا انقلاب یې بریا ته ورساوه
د امریکا نوکران یې وویستل،
او حکومت یې د کوبا خلکو ته وسپارو
فیډل په کوبا کې پاتې شوو،

خو، چه ګوارا...
چه ګوارا، یوازې په یوه هیواد کې په انقلاب قانع نه وو.
هغه غوښتل نور هیوادونه هم د کوبا په شان آزاد وي
هغه غوښتل چې هر هیواد دې د آزادي غوښتوونکو لخوا اداره شي
هغه غوښتل داسې یو کار وکړي
چې نور هیڅ یو ماشوم له بیوزلۍ او ناروغۍ
د خپلې مور په غیږه کې مړ نشي
او ژوند د ټولو لپاره یو شان وي
نو، له همدې لپاره په کوبا کې ډیره موده پاتې نشوو
او بیا یې، غوټه په اوږه
چموسې په پښو
او ټوپک په لاس،
د نورو ټاټوبو لاره یې ونیوله
چې د انقلاب اور په نورو ټاټوبو کې هم بل کړي.
چه ګوارا هر چېرې چې تلو
د کوبا د انقلاب په اړه غږیده،
د امریکا د هغه نوکرانو په اړه غږیده
چې د هغوې له بریا وروسته یې
خپلې لکۍ، شا ته راغونډې
او د موږکانو په شان به تښتیدل
چا چې له امریکایانو څخه کړیدلي زړونه درلودل
د زړه له کومې به خندیدل،
او د چه ګوارا خبرو ته به یې غوږ ایښودو،

په دې هیله چې هغوې هم وکړای شي خپل هیواد آزاد کړي.
چه ګوارا د انقلاب په قاصد بدل شوی وو
او ورځ تر بلې یې زیات ملګري او همرزمان پیدا کول،
او کوچنیان
د هغه لومړني او مینه ناکه هرکلي ویونکي ول
هغوې آرزو درلودله چې کاش لویان وی!
او ټوپک یې اوږې ته اچولې،
او د چه ګوارا سره اوږه په اوږه،
په غرونو او ځنګلونو کې
د خپلو دښمنانو په وړاندې جنګیدلی.

×

د انقلاب قاصد چې به چیرې پښه ایښوده
د انقلاب اور به لمبې وهلې،
او د مفتخورو لمنې به یې سوځولی
د هغه د پښې غږ،
د آزادۍ غږ وو،
د استقامت غږ وو،
د ولسونو د غلیمانو په وړاندې د مبارزې غږ وو:
ولسمشرانو،
جنرالانو،
کشیشانو،

بانکوالانو،
او د اکا سام لاسپوڅی ډلې
د هغه د نوم په اوریدلو سره
ځانونه بایلل
او د هغه د مرګ هیله یې کوله
خو، نور نه مړدکې څه کولای شول،
نه زندان،
نه توپ او نه ټانک کومه اغیزه درلوده،
او نه هم جلا وطنی.
نه د کشیشانو موعظې هغه اغفالولی شوو
او نه د جنرالانو ګواښنې.
له ونزوئلا څخه تر ارجنټاین پورې
له اکوادور څخه تر سالوادور پورې
هر چیرې او په ټولو ځایونو کې
یوازینې غږ، د چه ګوارا غږ وو
او د هغه په لاره تلل.
خو دښمنان هم بیغمه نه کښېنستل
شپه او ورځ یې نقشې ایستلې
چې دا هسک پروازه عقاب له پښو وغورځوي
ځکه چې د هغه په شتون کې
دوی هیڅکله هوسا خوب نشو کولای
او ډیر ژر
د غلا او لوټ لارې یې تړل کیدې
او پانګې یې په خطر کې ولیدلې

خلک ورو ورو پوهيدل،
او دې پايلې ته رسيدل چې کولای شي،
خپل او د هيواد برخليک د يوې موټې پردو، مفتخوارو او احمقانو په ځای
په خپلو لاسونو کې ولري
او همدا وو چې دښمنان
- چې د ټولو مشره يې امريکا وه -
سره متحد شول

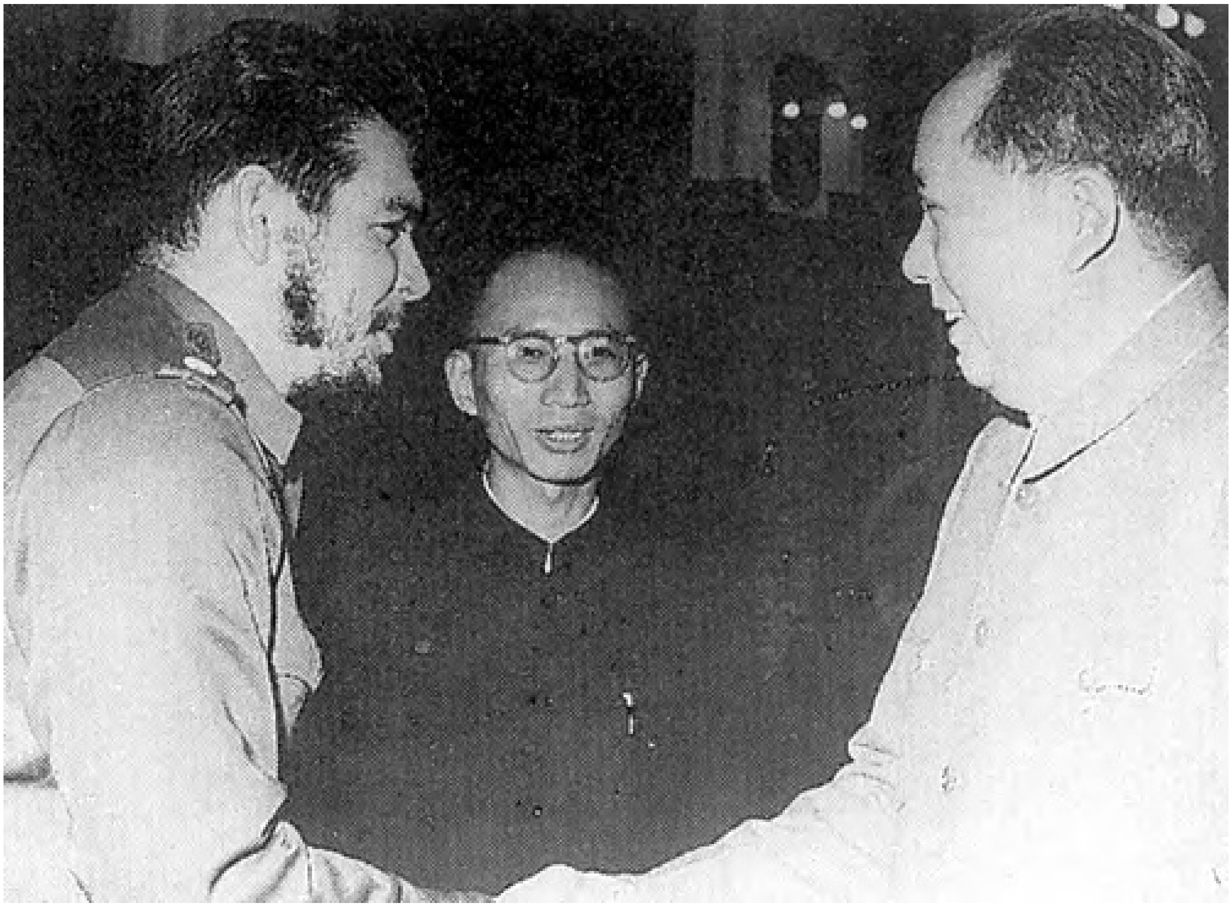

ځواکونه يې راغونډ کړل
او د لاتينې امريکا د ولس مينه ناکه او مبارز ملګری
د ۱۹۶۷ کال د اکتوبر پر نهمه
په يوه نابرابره غلچکي جګړه کې،
د بوليويا په سويل ختيځ کې
له پښو وغورځو.

دښمنانو د آرامی ساه وويستله
او دوستانو له خپلو ځانونو نه
پوښتل،
آيا چه ګوارا په رښتيا مړ شوی دی؟

خو سباني څرک وښوده چې
نه،
اتلان هيڅکله نه مري.

″سیند خپرندویه″ خپاره کړي دي:

۱. د کمونیزم اصول، فریدریش انګلس، ژباړه – فرهاد ویاړ
۲. دیالکتیک ماتریالیزم د ځوانانو لپاره، رضا قرباني، ژباړه – مرینه سحر
۳. د یوه شاعر اندیښنې، احمد شاملو، ژباړه – فرهاد ویاړ
۴. یو شعر چې کرکه ده، پاځون دی او انتقام، سپېڅلی
۵. مور مې ښکلې نشوه، رضا فرمند، ژباړه – فرهاد ویاړ
۶. مارکسیزم او رفورمیزم، و.ا. لنین، ژباړه – هاشم سهار
۷. لیوهولان- یو ستر ژوند! یوه پرتمینه مړینه!، ژباړه – فرهاد ویاړ
۸. د شناخت په اړه یو څو خبرې، صمد بهرنګي، ژباړه- څرک

خپرېږي:

ویکتور خارا، د انقلاب سندرغاړی

۱۳۸۹